

ΜΙΛΑΜΕ ΓΙΑ ΤΑ ΡΗΜΑΤΑ

ΟΙ ΣΥΖΥΓΙΕΣ ΤΩΝ ΡΗΜΑΤΩΝ

Α΄ ΣΥΖΥΓΙΑ

Στην Α΄ συζυγία ανήκουν ρήματα τα οποία στο α΄ ενικό πρόσωπο της Οριστικής του Ενεστώτα καταλήγουν σε άτονο -ω (Ενεργητική Φωνή) ή -ομαι (Παθητική Φωνή).

Β΄ ΣΥΖΥΓΙΑ

Στη Β΄ συζυγία ανήκουν ρήματα τα οποία :

- στην Ενεργητική Φωνή στο α΄ ενικό πρόσωπο της Οριστικής του Ενεστώτα λήγουν σε τονισμένο -ώ
- στην Παθητική Φωνή στο α΄ ενικό πρόσωπο της Οριστικής του Ενεστώτα λήγουν σε -ιέμαι ή -ούμαι.

Τα ρήματα της Β΄ Συζυγίας χωρίζονται σε δύο τάξεις :

- Στην α΄ τάξη θα ανήκουν εκείνα τα ρήματα της β΄ συζυγίας που κλείνονται στην ενεργητική σε -ώ, -άς, -ά και στην παθητική σε -ιέμαι, -ιέσαι, -ιέται
- Στη β΄ τάξη θα ανήκουν εκείνα τα ρήματα της β΄ συζυγίας που κλείνονται στην ενεργητική σε -ώ, -είς, -εί και στην παθητική σε -ούμαι, -είσαι, είται ή ούμαι/άμαι, -άσαι, -άται

ΧΡΟΝΟΙ ΚΑΙ ΕΓΚΛΙΣΕΙΣ

ΕΞΑΚΟΛΟΥΘΗΤΙΚΟΙ ΧΡΟΝΟΙ

ΕΝΕΣΤΩΤΑΣ : Δείχνει κάτι που γίνεται **τώρα**

Σχηματισμός : Θέμα Ενεστώτα + κατάληξη π.χ. διαβάζ – ω

ΠΑΡΑΤΑΤΙΚΟΣ : Δείχνει κάτι που **γινόταν συνέχεια στο παρελθόν**

Σχηματισμός : ε (αύξηση) Θέμα Ενεστώτα + κατάληξη π.χ. (ε) - διάβαζ – α

θα γίνεται συνέχεια στο μέλλον

ΕΞΑΚΟΛΟΥΘΗΤΙΚΟΣ ΜΕΛΛΟΝΤΑΣ : Δείχνει κάτι που **θα γίνεται συνέχεια στο μέλλον**

Σχηματισμός : θα + Θέμα Ενεστώτα + κατάληξη π.χ. θα - διαβάζ – ω

ΣΥΝΟΠΤΙΚΟΙ ΧΡΟΝΟΙ

ΑΟΡΙΣΤΟΣ : Δείχνει κάτι που **έγινε μια φορά στο παρελθόν**

Σχηματισμός : ε (αύξηση) + Θέμα Αορίστου + κατάληξη π.χ. (ε) - διάβασ - α

ΣΥΝΟΠΤΙΚΟΣ ΜΕΛΛΟΝΤΑΣ : Δείχνει κάτι που **θα γίνει μια φορά στο μέλλον**

Σχηματισμός : θα + Θέμα Αορίστου + κατάληξη π.χ. θα - διαβάσ - ω

ΣΥΝΤΕΛΕΣΜΕΝΟΙ ΧΡΟΝΟΙ

ΠΑΡΑΚΕΙΜΕΝΟΣ : Δείχνει κάτι που **έχει ξεκινήσει να γίνεται και τελειώνει τώρα**

Σχηματισμός : έχω + Απαρέμφατο (Θέμα Αορίστου + ει) + κατάληξη π.χ. έχω διαβάσει

ΥΠΕΡΣΥΝΤΕΛΙΚΟΣ : Δείχνει κάτι που **είχε γίνει μια φορά στο παρελθόν**

Σχηματισμός : είχα + Απαρέμφατο (Θέμα Αορίστου + ει) + κατάληξη π.χ. είχα διαβάσει

ΣΥΝΤΕΛΕΣΜΕΝΟΣ ΜΕΛΛΟΝΤΑΣ : Δείχνει κάτι που **θα έχει ολοκληρωθεί κάποια στιγμή στο μέλλον.**

Σχηματισμός : θα + έχω + Απαρέμφατο (Θέμα Αορίστου + ει) + κατάληξη π.χ. θα έχω διαβάσει

ΠΑΘΗΤΙΚΗ ΦΩΝΗ

ΕΞΑΚΟΛΟΥΘΗΤΙΚΟΙ ΧΡΟΝΟΙ

ΕΝΕΣΤΩΤΑΣ : Δείχνει κάτι που γίνεται **τώρα**

Σχηματισμός : Θέμα Ενεστώτα + κατάληξη π.χ. διαβάζ - ομαι, αγαπ - ιέμαι, θεωρ - ούμαι

ΠΑΡΑΤΑΤΙΚΟΣ : Δείχνει κάτι που **γινόταν συνέχεια στο παρελθόν**

Σχηματισμός : ε (αύξηση) Θέμα Ενεστώτα + κατάληξη π.χ. (ε) - διάβαζ - όμουν, αγαπ - ιόμουν, θεωρ - ούμουν

ΕΞΑΚΟΛΟΥΘΗΤΙΚΟΣ ΜΕΛΛΟΝΤΑΣ : Δείχνει κάτι που **θα γίνεται συνέχεια στο μέλλον**

Σχηματισμός : θα + Θέμα Ενεστώτα + κατάληξη π.χ. θα - διαβάζ - ομαι, θα αγαπ - ιέμαι, θα θεωρ - ούμαι

ΣΥΝΟΠΤΙΚΟΙ ΧΡΟΝΟΙ

ΑΟΡΙΣΤΟΣ : Δείχνει κάτι που **έγινε μια φορά στο παρελθόν**

Σχηματισμός : ε (αύξηση) + Θέμα Αορίστου + κατάληξη π.χ. (ε) – διαβά – στηκα, αγαπή – θηκα, θεωρή – θηκα

ΣΥΝΟΠΤΙΚΟΣ ΜΕΛΛΟΝΤΑΣ : Δείχνει κάτι που **θα γίνει μια φορά στο μέλλον**

Σχηματισμός : θα + Θέμα Αορίστου + κατάληξη π.χ. θα – διαβα – στώ, θα αγαπη – θώ, θα θεωρη – θώ

ΣΥΝΤΕΛΕΣΜΕΝΟΙ ΧΡΟΝΟΙ

ΠΑΡΑΚΕΙΜΕΝΟΣ : Δείχνει κάτι που **έχει ξεκινήσει να γίνεται και τελειώνει τώρα**

Σχηματισμός : έχω + Απαρέμφατο (Θέμα Αορίστου + ει) + κατάληξη π.χ. έχω διαβα – στεί, έχω αγαπη – θεί, έχω θεωρη – θεί

ΥΠΕΡΣΥΝΤΕΛΙΚΟΣ : Δείχνει κάτι που **είχε γίνει μια φορά στο παρελθόν**

Σχηματισμός : είχα + Απαρέμφατο (Θέμα Αορίστου + ει) + κατάληξη π.χ. είχα διαβα – στεί, είχα αγαπη – θεί, είχα θεωρη – θεί

ΣΥΝΤΕΛΕΣΜΕΝΟΣ ΜΕΛΛΟΝΤΑΣ : Δείχνει κάτι που **θα έχει ολοκληρωθεί κάποια στιγμή στο μέλλον.**

Σχηματισμός : θα + έχω + Απαρέμφατο (Θέμα Αορίστου + ει) + κατάληξη π.χ. θα έχω διαβα – στεί, θα έχω αγαπη – θεί, θα έχω θεωρη – θεί

ΕΓΚΛΙΣΕΙΣ

ΠΡΟΣΩΠΙΚΕΣ ΕΓΚΛΙΣΕΙΣ

ΟΡΙΣΤΙΚΗ : (δείχνει κάτι βέβαιο) – Υπάρχει σε όλους τους χρόνους π.χ. διαβάζω, διάβαζα, έχω διαβάσει

Δυνητική Οριστική : Δείχνει το δυνατό και σχηματίζεται με το μόριο θα και οριστική παρατατικού ή υπερσυντέλικου.

Ευχετική Οριστική : Δείχνει ευχή και σχηματίζεται με τα μόρια άμποτε, είθε, μακάρι να, ας και οριστική παρελθοντικού χρόνου.

ΥΠΟΤΑΚΤΙΚΗ : (δείχνει κάτι αβέβαιο ή μια επιθυμία) : να + Οριστική π.χ. να διαβάζω, να διαβάσω, να έχω διαβάσει

ΠΡΟΣΤΑΚΤΙΚΗ : (δείχνει μια απαίτηση) Τη βρίσκουμε μόνο στο β' πρόσωπο του Ενικού και του Πληθυντικού στον Ενεστώτα και τον Αόριστο. Π.χ. Ενεστώτας : διάβαζε – διαβάζετε

Αόριστος : διάβασε – διαβάστε

ΑΠΡΟΣΩΠΕΣ ΕΓΚΛΙΣΕΙΣ

Απρόσωπες εγκλίσεις είναι το **Απαρέμφατο** και η **Μετοχή**. Λέγονται έτσι γιατί δεν αναφέρονται σε πρόσωπα.

ΑΠΑΡΕΜΦΑΤΟ : Το απαρέμφατο είναι άκλιτη λέξη που τη χρησιμοποιούμε για να σχηματίσουμε μαζί με το βοηθητικό ρήμα έχω τους συντελεσμένους χρόνους (Παρακείμενο, Υπερσυντέλικο και Συντελεσμένο Μέλλοντα).

Το Απαρέμφατο υπάρχει στον Αόριστο και στις δύο φωνές και σχηματίζεται από το θέμα του Αορίστου και την κατάληξη -ει π.χ διαβάσει, αγαπήσει, θεωρήσει και διαβαστεί, αγαπηθεί, θεωρηθεί.

ΜΕΤΟΧΗ :

α. **Η μετοχή του Ενεστώτα της Ενεργητικής Φωνής** που έχει κατάληξη -οντας ή -ώντας και είναι άκλιτη, π.χ. Η Νίκη ήρθε κλαίγοντας, ενώ η Ελένη ήρθε γελώντας

β. **Η μετοχή του Ενεστώτα της Παθητικής Φωνής** που κλίνεται ως επίθετο σε όλες τις πτώσεις και στα τρία γένη και έχει τις εξής καταλήξεις

-άμενος, -άμενη, -άμενο, π.χ. τρεμάμενος, υφιστάμενος, υφιστάμενη, υφιστάμενο

-όμενος, -όμενη, -όμενο, π.χ. διαμαρτυρόμενος, διαμαρτυρόμενη, διαμαρτυρόμενο,

εργαζόμενος, εργαζόμενη, εργαζόμενο

-ούμενος, ούμενη, -ούμενο, π.χ. κρατούμενος, κρατούμενη, κρατούμενο,

αμφισβητούμενος, αμφισβητούμενη, αμφισβητούμενο

-ώμενος, -ώμενη, -ώμενο (κυρίως από την αρχαία ελληνική) π.χ. τιμώμενος, τιμώμενη, τιμώμενο

γ. **Η μετοχή του Παρακείμενου της Παθητικής Φωνής** που κλίνεται ως επίθετο σε όλες τις πτώσεις και στα τρία γένη και έχει κατάληξη -μένος, μένη, μένο, π.χ.

πληγώνομαι: πληγωμένος, πληγωμένη, πληγωμένο

κάθομαι: καθισμένος, καθισμένη, καθισμένο